

I sumpskogen finns en vattenfylld så kallad glup.

Hällmarkerna med tallar vid stränderna utgör en extrem miljö som relativt få växtarter klarar av att leva i. Glest trädskikt och brist på markvatten skapar sommartid en het och torr miljö. För många vedinsekter skapar inslaget av död ved på de solexponerade hållarna en värdefull miljö. Flera sällsynta skalbaggar är knutna till dessa miljöer.

Inom reservatet är det inte tillåtet att:

- förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att hacka, rista, gräva, måla eller liknande,
- bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller att skada vegetationen i övrigt,
- störa djurlivet,
- fånga och insamla ryggradslösa djur,
- medföra okopplad hund,
- göra upp eld,
- sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift,
- framföra motordrivet fordon i terrängen,
- cykla eller rida.

Oxnäsets naturreservat är beläget norr om Rådmanby på Rådmanö, cirka 24 km öster om Norrtälje stad. Reservatet utgör en udde vid Norrtäljevikens södra strand, strax norr om fritidsbyn Hummelsvik. Från Norrtälje, ta E18 österut mot Kapellskär. Efter cirka 12 km, sväng vänster mot Södersvik. Fortsätt cirka 8,5 km och sväng vänster mot Hummelsvik fritidsby. I Hummelsvik, ta vänster och fortsätt några hundra meter norrut.

Syftet med Sveriges naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Förvaltare och markägare

Norrtälje kommun
Kommunstyrelsekontoret
Box 800
761 28 Norrtälje
Telefon 0176 - 710 00
www.norrtalje.se

Välkommen till Oxnäset!

Oxnässets naturreservat utgörs av en barrskogsbevuxen udde vid Norrtäljevikens södra strand. Av reservatets 7,7 hektar upptar en hundraårig naturskog större delen. Barrskogen hyser flera ovanliga och hotade arter i och med att modernt skogsbruk aldrig har bedrivits i området. Längs reservatets stränder finns fint slipade strandklippor som lämpar sig väl för sol och bad.

Oxnässets naturreservat inrättades den 7 maj 2002 efter beslut av kommunstyrelsen i Norrtälje kommun. Syftet med reservatet är att bevara ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt naturskogsområde med dess växt- och djurliv samt geovetenskapliga företeelser. Området är betydelsefullt för friluftslivet, främst med tanke på stränderna. Längst ut på udden finns ett skyttevärn insprängt i klippan. Värnet används inte längre av Försvarsmakten och står övergivet.

Geologi och topografi

Oxnässets naturreservat är beläget på södra sidan av den regionala sprickzon i berggrunden som bildat Norrtäljeviken. Reservatets läge ger relativt stora höjdskillnader. De högst belägna partierna ligger centralt och når cirka 15 meter över havet. Terrängen stupar sedan brant nedåt mot havsbotten och når ett djup av cirka 15 meter.

Berggrunden i Oxnäset består av urberg, främst gnejsgranit. Kala hållmarker karakteriserar ständerna i norr och öster. Klippställarna är finslipade av inlandsisen och på flera platser finns tydliga isräfflor.

Klipphällar med isräfflor vid Norrtäljeviken.

Orörd skogsmark

Skogsmarken inom reservatet bär få spår av skogliga åtgärder och är opåverkad av exploatering. Längre tillbaka i tiden har området troligen nyttjats som utmark och skogsbete. Större delen av reservatet utgörs av en gran- och talldominerad skog. Flertalet träd har en ålder av 100 år. I reservatets centrala delar finns en sumpskog med gran och klibbal. I sumpskogen finns rikligt med död ved.

Tall dominerar de magrare hållmarkerna vid stränderna. Där finns även inslag av enstaka lövträd och enar. I vissa partier längs stranden växer en bård av klibbalskog. I den nordvästra delen av reservatet ligger en liten tallmosse med små vattensamlingar. Intill vattensamlingarna växer det björkar och enstaka granar.

Grön sköldmossa

Oxnässets orörda natur har skapat förutsättningar för höga naturvärden och lämpliga miljöer för många växt- och djurarter. I en naturskog som denna tillåts träd bli gamla och successivt dö. Inom reservatet finns en riklig förekomst av död ved i form av torrträd, högstubbar och lågor i olika förmultningsstadiet. En låga är en omkullfallen trädstam som ligger kvar på marken.

Äldre träd och död ved är ofta en stor bristvara i dagens skogar. Många arter av mossor, lavar, svampar och insekter växer på eller lever i dessa. Flera av dessa arter kan enbart leva på den döda veden under ett visst nedbrytningsstadium. Det är därför viktigt att det finns en kontinuerlig tillförsel av död ved i olika former. Skötseln inom reservatet utgår från att vegetationen ska få utvecklas fritt. Träd och buskar, såväl levande som döda, ska lämnas orörda.

Mångfald av arter

Den långa skogliga kontinuiteten, tillsammans med förekomsten av en mängd småmiljöer som lågor, hållmarker, vattensamlingar, har bidragit till en hög mångfald i Oxnäset. Inom reservatet finns flera sällsynta växter och djur som är knutna till naturskogsmiljöer. I reservatet återfinns också signalarter som är knutna till gammal skog och indikerar skogar med höga naturvärden. Grön sköldmossa är en sådan art och den är knuten till multnande stammar och stubbar.

Två ovanliga svamparter som återfinns i området är granticka och tallticka. I sumpblandskogen finns mycket död ved som gynnar mossor och svampar. Här växer även sällsynta kärleväxter som till exempel mossviol och sårläka. I reservatet har flera ovanliga lavar hittats, bland annat gammelgranslav som förekommer på gran och klibbal. På granarna i tallmossen växer det rikligt med skägg- och tagellavar.

